

W załączniku przesyłam Państwu projekt Strategii Terytorialnej Leśnej Krainy Jezior na lata 2025-2030. Nie jest to wersja ostateczna, z powodu na uwagi jakie muszą zostać uwzględnione po przeprowadzonych konsultacjach społecznych, uwagach jakie wniosła IZ (Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego – Departament Wdrożenia EFRR) do fiszek projektowych jakie będą realizowane w ramach Strategii oraz otrzymanej opinii z RDOŚ.

Ostateczna wersja Strategii jaka będzie przyjmowana na Sesji Rady będzie zawierała zmiany w projektach, jak poniżej zostały opisane. Oznacza to, iż **zmianie ulegnie tabela z opisem projektów w Rozdziale 15 oraz uzupełnione zostaną Rozdziały 16.3 oraz 17.**

Poniżej przedstawiam uwagi jakie wniosła IZ:

1. W załączeniu przesyłam dwa foldery: Fiszek z uwagami IZ i poprawione fiszki po uwagach IZ.
2. Do fiszek dotyczących Efektywności energetycznej, OZE i Bezpieczeństwa ekologicznego nie było uwag.
3. Dwie fiszki zostały usunięte z uwagi na negatywną ocenę IZ: w zakresie kwalifikowalności zadań - **Wiryki - ośrodek rehabilitacji dzikich zwierząt** oraz braku zintegrowania projektu na poziomie całego partnerstwa LKJ - **Ludwin – e-usługi publiczne**.
4. W związku z powyższym nastąpiła zmiany numeracji projektów/fiszek.

5. Zmiany w projektach wynikające z uwag IZ:

Projekt nr 3. Poprawa atrakcyjności turystycznej w LKJ Etap I: koszty zadania dotyczącego utworzenia i rozwoju portalu turystycznego Leśnej Krainy Jezior mogą być realizowane jedynie w ramach kosztów pośrednich, które mogą wynosić równo 4% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu. **W związku z tym koszt tego zadania wynosi obecnie 340 000 PLN (wcześniej 600 000).**

Projekt nr 4. Poprawa atrakcyjności turystycznej w LKJ Etap II: w ramach zadania **Powiatu Parczewskiego** nie mogą być realizowane prace dotyczące budowy szczelnego zbiornika na nieczystości ciekłe – dodano taką informację do opisu zadania. Doprecyzowano też informacje nt. budowy parkingów i infrastruktury drogowej w zadaniach gmin **Dębowa Kłoda i Sosnowica** - „Elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi) stanowią nieodłączny element niniejszego projektu i nie są one jego dominującym elementem, a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie.”

Projekt dot. Rozwoju elektronicznych usług publicznych - Gmina Ludwin: w opinii IZ projekt „nie ma możliwości uzyskania wspólnego efektu, tj. oddziaływania na więcej niż 1 gminę, przy realizacji zadania jedynie przez G. Ludwin. Jedynym sposobem uzyskania zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia jest realizacja projektu z formule partnerstwa w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej z gminami partnerstwa”. W związku z powyższym projekt nie może podlegać finansowaniu w ramach Działania FELU 02.01 *Cyfrowe Lubelskie*. Dlatego też nie zostanie on umieszczony w Strategii na liście projektów zintegrowanych. Projekt pozostanie jednak w Strategii – z możliwością finansowania z innych źródeł zewnętrznych (np. w ramach środków z KPO na cyfryzację).

Projekt nr 6. Mała retencja w LKJ – Gmina Ludwin: dodano informację dotyczącą uzasadnienia budowy zbiornika na terenie torfowym.

Projekt nr 7. Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa w LKJ – Gminy Ludwin i Dębowa Kłoda. Jak informowałem Państwa w mailu z dn. 21.08.2025: „w ramach FEL 2021-2027 dofinansowanie projektów dotyczących budowy przydomowych oczyszczalni ścieków może być realizowane w aglomeracjach od co najmniej 2 tys. do poniżej 10 tys. RLM, które nie spełniają wymogów dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, wskazanych w AKPOŚK w załączniku nr 3 – Wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych dla aglomeracji ≥ 2 000 RLM”.

Zadania wskazane w projekcie przez **Gminy Ludwin i Dębowa Kłoda** nie znajdują się w Załączniku nr 3 KPOŚK, dlatego też pozostawienie tych zadań w projekcie powoduje ryzyko negatywnej weryfikacji całej fiszki. Niestety wykreślenie tych zadań z projektu też nie jest dobrym rozwiązaniem ponieważ „zadania w ramach projektu z zakresu budowy/rozbudowy infrastruktury do ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody, realizowane mogą być w ograniczonym zakresie jako element kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową (w ramach KPOŚK) - limit na poziomie projektu: 25% kosztów projektu lub jako samodzielne projekty, gdy na danym terenie zapewniony jest sposób zagospodarowania ścieków zgodny z Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych.

W związku z tym pozostawiam te zadania w fiszce z założeniem, że znajdą się w wersji KPOŚK, obowiązującej na dzień ogłoszenia naboru projektów.

Projekt nr 8. Gospodarka odpadami w LKJ: w zadaniu **Gminy Ludwin** usunięto „montaż przenośnej, szczelnej toalety typu TOI-TOI” - zgodnie z uwagą IZ.

Projekt dot. Ochrony bioróżnorodności w LKJ dotyczący rozbudowy i doposażenia ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt w **Gminie Wiryki** w opinii IZ nie kwalifikuje się do wsparcia w ramach Strategii ponieważ rozbudowa i doposażenie ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt – dotyczyć może tylko istniejących już ośrodków. Dodatkowo - działania takie mogą stanowić maksymalnie 30% kosztów kwalifikowalnych projektu. W związku z powyższym projekt nie może podlegać finansowaniu w ramach Działania FELU.03.10 *Ochrona bioróżnorodności na obszarach poza formami ochrony przyrody*. Dlatego też nie zostanie on umieszczony w Strategii na liście projektów zintegrowanych. Projekt pozostanie jednak w Strategii – z możliwością finansowania z innych źródeł zewnętrznych.

Projekt nr 9. Podniesienie jakości edukacji przedszkolnej w LKJ – Gminy Ludwin i Wiryki: zgodnie z uwagą IZ w fiszce wskazano jednoznacznie, że zadania w ramach projektu realizowane będą poprzez projekty indywidualne składane odrębnie przez każdą z gmin, bez konieczności podpisywania porozumienia międzygminnego. Do fiszki, zgodnie z uwagą IZ dodano też zapis: „Analiza i uzasadnienie wskazujące, że zaproponowane rozwiązania (tj. budowa, rozbudowa i modernizacja istniejących obiektów przedszkolnych) stanowi element strategicznego podejścia do obszaru edukacji przedszkolnej na terenie gminy i uwzględnia uwarunkowania demograficzne oraz brak możliwości adaptacji istniejących budynków na cele prowadzeniem działalności edukacyjnej w deficytowych obszarach, zostanie przedstawione w dokumentacji aplikacyjnej.”

Projekt nr 10. Podniesienie jakości usług społecznych w LKJ – Gminy Uścimów i Wiryki: do zakresu obydwu zadań dodano „zagospodarowanie terenu wokół obiektu”, zgodnie z uwagą IZ.